

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobců:

- a) J. O. S., narozen „X“, státní příslušnost Irák,
 - b) B. O. S., narozena „X“, státní příslušnost Irák,
 - c) Ch. O. S., narozena „X“, státní příslušnost Irák,
 - d) S. O. S., narozena „X“, státní příslušnost Irák,
 - e) S. O. S., narozena „X“, státní příslušnost Irák,
 - f) N. R. K., narozena „X“, státní příslušnost Irák,
- t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
sídlem Balková 1, 331 65 Balková,
zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha,

proti

žalované:

Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a
eskort,
sídlem Masarykova 27, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196425-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, č. j. KRPU-196434-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, č. j. KRPU-196428-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, č. j. KRPU-196431-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ,

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 6. 10. 2018, č.j. KRPU-196425-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ a č. j. KRPU-196431-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, **se pro vady řízení a nezákonnost zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Ve vztahu k rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196434-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, č. j. KRPU-196428-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, se žaloba **zamítá**.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobcům a), b), e), f) oprávněným společně a nerozdílně náhradu nákladů řízení ve výši **54 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalobkyně c) a d) **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobci se společnou žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196425-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobce a) dle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajišťuje za účelem správního vyhoštění a dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce a), které nastalo dne 4. 10. 2018 v 23:30 hodin.

Dále se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196434-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyně c) dle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, zajišťuje za účelem správního vyhoštění a dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobkyně c), které nastalo dne 4. 10. 2018 v 23:30 hodin.

Dále se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196428-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyně d) dle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, zajišťuje za účelem správního vyhoštění a dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobkyně d), které nastalo dne 4. 10. 2018 v 23:30 hodin.

Dále se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2018, č. j. KRPU-196431-20/ČJ-2018-040022-SV-ZZ, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyně e) dle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, zajišťuje za účelem správního vyhoštění a dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobkyně e), které nastalo dne 4. 10. 2018 v 23:30 hodin.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

1. Žalobci v žalobě uvedli, že jde o zajištění sourozenců a rodiče nezletilého dítěte, neboť žalobkyně e) je matkou žalobce f). Žalobkyni b) je 17 let a žalobci f) je 8 let a považují se za děti ve smyslu Úmluvy o právech dítěte. Poukázali na ochranu zájmu dítěte upravenou ve směrnici Evropského Parlamentu a Rady č. 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, v Úmluvě o právech dítěte a Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Na podporu své argumentace odkázali i na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci R. M. a ostatní proti Francii, č. 33201/11, R. C. a V. C. proti Francii, č. 76491/14, Muskahadzhiyeva a další proti Belgii, Popov proti Francii, a dále i na A. B. a ostatní proti Francii, č. 11593/12. K nejlepšímu zájmu dítěte ve vztahu k zajištění a alternativám k zajištění, které je nutno zvažovat, poukázali i na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 39/2015-28 a rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 41 A 71/2016.
2. Uvedli, že žalobci b) a f) jsou extrémně zranitelné děti. Žalobci b) a f) jsou navíc Jezídi a přichází se svou rodinou z Mosulu. Přichází tedy z válečné oblasti, kde byli příslušníci jejich náboženské a etnické skupiny několik let vystavováni válečným zločinům a byli systematicky pronásledováni. Zvláštní zranitelnost žalobkyně b) vyplývá nadto ze skutečnosti, že je žena a existuje reálné riziko, že mohla být v minulosti vystavena sexuálnímu násilí. Lze očekávat, že oba žalobci b) a f) jsou silně traumatizováni. Žalovaná měla přistupovat k těmto dětem s maximálním zřetelem, avšak v rozhodnutích o zajištění, které se jich bezprostředně dotýkají, vůbec nefigurují a nelze tedy než dovodit, že se jejich postavením žalovaná vůbec nezabývala, což je hrubým porušením práv dítěte. Naplnění nejlepšího zájmu dítěte vyžaduje jak zachování jednoty rodiny, tak přednostní umístění v alternativním, nevězeňském prostředí. V napadených rozhodnutích žalovaná ani jednou nezmiňuje možnost umístění celé rodiny do Příjímacího střediska v Zastávce u Brna, ačkoliv tuto variantu musí jednoznačně zvážit i v případě osob, které nejsou žadateli o mezinárodní ochranu. Výbor OSN pro práva dítěte uvedl, že osoby mladší 18 let by neměly být do detenčních zařízení umístěny vůbec. Není přitom rozhodující, zda se jedná o zařízení, které má vytvořeny podmínky pro pobyt dětí či nikoliv.
3. Je pravdou, že podmínky v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová se oproti předchozím letům kontinuálně zlepšují. Pro děti jsou k dispozici volnočasové aktivity včetně výletů, školní třída i hrací prvky na venkovních hřištích. Avšak silná přítomnost bezpečnostních prvků a složek má negativní dopady na psychické zdraví dítěte. Žalovaná však nijak neprověřovala individuální psychický stav žalobkyně b) a možné dopady jejího umístění do vězeňského prostředí.
4. K době zajištění uvedli, že v případě zajištění rodin s nezletilým dítětem se musí jednat o krajní opatření používané na co nejkratší možnou dobu. Žalovaná mylně odkazuje pouze na první větu § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, když jako maximální možnou dobu zajištění uvádí 180 dnů. Žalovaná zcela ignoruje skutečnost, že žalobci jsou mimo jiné bratr [žalobce a)] s nezletilou sestrou [žalobkyně b)] a matka [žalobkyně e)] s nezletilým dítětem [žalobce f)], které lze zajistit na maximální možnou dobu v trvání 90 dnů. Žalovaná svou argumentací mylně vytváří dojem, že přistoupila k zajištění na co nejkratší dobu, ačkoliv ve skutečnosti přistoupila k zajištění na dobu maximální.
5. Žalobci dále měli za to, že v jejich případě nemůže být naplněn účel zajištění, neboť toto nemůže být realizováno. Existují totiž obavy, že pokud by byli vráceni do Iráku, hrozilo by jim skutečné nebezpečí vážné újmy podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žalobci jsou Jezídi a pochází z oblasti Mosulu. Žalobce a) uvedl zcela jasně, že prchají před Islámským státem, že jejich rodiče v současnosti pobývají v uprchlickém táboře a že se do Iráku nemohou vrátit, neboť v místě odkud pochází, je ohrožuje Islámský stát. Žalovaná se uvedenými skutečnostmi nezabývala, ani se na ně nedoptávala, ačkoliv tak mohla a měla učinit. Reálnost návratu předjímá žalovaná na základě zcela obecných informací o bezpečnostní situaci v Iráku. Nijak se však nezabývala specifickou situací v konkrétní oblasti, odkud žalobci pochází, nebo riziky vztahu k jejich specifické náboženské a etnické skupině. Žalovaná měla před vydáním rozhodnutí o zajištění alespoň předběžně posoudit možné překážky správního vyhoštění, což však neučinila.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž zrekapitulovala předcházející správní řízení a navrhla žalobu zamítnout. Přestože se žalobci dle svých slov cítí ohroženi Islámským státem, nechtějí nikde jinde než ve Spolkové republice Německo (dále jen „SRN“) požádat o mezinárodní ochranu, byť tak již mohli několikrát učinit v bezpečných zemích Evropy. Dle žalované je správní vyhoštění žalobců do Iráku na základě vyžádaných podkladů potencionálně možné. Žalobci nehledají ochranu, nýbrž lepší podmínky v SRN než jsou v Iráku. Odkaz na své etnické a náboženské pronásledování z důvodu, že jsou Jezídi, vyplývá až ze žaloby, tyto skutečnosti nikterak před žalovanou neprojevili a ani se nijak nezmínili. Právě v nejlepším zájmu dítěte byli žalobci b) a f) umístěni do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, které je vyhrazeno pro zajišťování rodin s dětmi. Žalované je zcela zřejmé, že v případech zajištění rodin s nezletilými dětmi je maximální doba zajištění 90 dnů od dne omezení osobní svobody. Žalovaná nijak na svobodě neomezila žalobce b) a f), které pouze na základě svobodné vůle žalobců a) a e) a v souladu s nejlepším zájmem dítěte umístila společně se zajištěnými do Zařízení pro zajištění cizinců, které je jako jediné v České republice přizpůsobeno pro umísťování rodin s dětmi. Důvody, proč žalovaná zvolila maximální délku zajištění, náležitě osvětlila v odůvodnění napadených rozhodnutí, což však neznamená, že stanovená doba zajištění nemůže být i kratší. Žalobci zcela mylně argumentují možností umístit žalobce do Příjímacího střediska Zastávka u Brna, kam nemohou být umístěni, neboť toto zařízení spadá do gesce Ministerstva vnitra a je určeno pro žadatele o mezinárodní ochranu. K žalobě žalobkyň c) a d) žalovaná uvedla, že umístění žalobců b) a f) do zařízení pro zajištění cizinců nesouvisí s jejich zajištěním.

Správní spis

7. Ze správního spisu vyplývá, že žalobci byli kontrolováni dne 4. 10. 2018 ve 23:20 hod. hlídkou PČR na dálnici D8 směrem do SRN poté, co hlídka zastavila osobní automobil Opel Astral, rz x. Následně bylo zjištěno, že žalobci nemají vydáno vízum ani povolení k pobytu, které by je opravňovalo k pobytu na území České republiky. Dne 6. 10. 2018 byly zahájeny úkony ve věci správního vyhoštění žalobců a) až e). Žalobci a), c) d), e) shodně uvedli, že jsou sourozenci, pochází z Mosulu v Iráku, cítí se zdrávi a z Iráku odcestovali před 15 dny letecky do Turecka, dále cestovali prostřednictvím převaděčů. Žalobci hovoří kurdsky. Jejich rodiče zůstali v Iráku v uprchlickém táboře. Z Iráku vycestovali na nějaké cestovní doklady, ale pravděpodobně se jednalo o padělky, protože své pasy zanechali v Iráku, když prchali před Islámským státem. Na území České republiky nemají žádné společenské či kulturní vazby, nevlastní zde žádný majetek a v České republice nikoho neznají. Do Iráku se nemohou vrátit, neboť je v místě, kde žijí, ohrožuje Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Islámský stát. Jejich cílem je SRN, kde chtějí požádat o azyl. Jsou si vědomi, že po území Evropské unie cestují neoprávněně. Žalobkyně b) byla ubytována na žádost žalobce a) společně s ním v zařízení pro zajištění cizinců, neboť mu byl nad ní svěřen rodiči dohled, protože se jedná o jeho nezletilou sestru. Žalobce f) byl ubytován na žádost žalobkyně e) společně s ní v zařízení pro zajištění cizinců, neboť se jedná o jejího nezletilého syna.

8. Žalovaná vycházela při vydání rozhodnutí mimo jiné z Informace Ministerstva vnitra ze dne 6. 3. 2018 k bezpečnostní a politické situaci v Iráku.

Posouzení věci soudem

9. O žalobě soud rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaná s tímto postupem výslovně vyjádřila souhlas a žalobci v zákonné lhůtě podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců nenavrhli konání jednání.
10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.
11. Po přezkoumání skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování žalované, dle § 75 odst. 1 s. ř. s., dospěl soud k závěru, že předmětná žaloba není důvodná.
12. Podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jestliže bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
13. Podle § 124 odst. 3 věta první a druhá zákona o pobytu cizinců policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi.
14. Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi doba zajištění překročit 90 dnů.
15. Podle § 178 zákona o pobytu cizinců za procesně způsobilého se pro účely tohoto zákona považuje cizinec starší 15 let, který je schopen projevit svou vůli a samostatně jednat.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

16. Obdobnými situacemi zajištění rodin s dětmi se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 Azs 115/2014-37, www.nssoud.cz, mimo jiné uvedl: „Vzhledem k účelu zajištění je tedy zřejmé, že jej nelze realizovat kdekoli, ale pouze v místě se specifickou kombinací podmínek. Důvodová zpráva k zákonu o pobytu cizinců k tomu dále uvádí: „Vytváří se podmínky pro to, aby zařízení svým vnitřním režimem byla srovnatelná s přijímacími středisky azylových zařízení s rozdílem, že cizinec nemá právo toto zařízení v průběhu zajištění opustit (jen ze zákonných důvodů).“ Slovo „zpravidla“ je tak v případě ustanovení § 130 odst. 1 zákona o pobytu cizinců třeba interpretovat s ohledem na možnost policisty krátkodobě zajistit cizince v policejní cele ve smyslu § 27 a § 28 písm. a) zákona o Policii České republiky. Správní orgán umístí cizince do zařízení pro zajištění cizinců, ledaže by byl umístěn do cely podle zákona o Policii České republiky. Přitom nelze vyloučit nezbytné výjimky spočívající například v nutnosti hospitalizovat cizince apod. Nejvyšší správní soud nepřistoupil na argumentaci, podle které bylo možné umístit stěžovatele do přijímacího či pobytového střediska s odůvodněním, že se jedná o žadatele o mezinárodní ochranu. První věta § 2 odst. 5 zákona o azylu stanoví, že „[ž]adatelem o udělení mezinárodní ochrany se pro účely tohoto zákona rozumí cizinec, který požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu, nebo cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě Evropské unie, je-li Česká republika příslušná k jejímu posuzování.“ Postavení žadatelů o mezinárodní ochranu v České republice za daných skutkových okolností stěžovatelům nepřiznává zákon o azylu, ani jiný právní předpis....faktické situace, kdy přicházelo v úvahu jeho zajištění pouze v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, ve kterém zákon presumuje pobyt rodiny s dětmi. Je obecně známou informací, kterou uvádí například veřejný ochránce práv, že se zde nacházejí oddělené prostory pro pobyt rodin.“
17. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 Azs 39/2015 – 56, www.nssoud.cz, uvedl, že: „Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že za situace, kdy se důvody zajištění týkají i nezletilého dítěte, nebo pokud je na základě tvrzení zákonných zástupců nebo z okolností případu (malé dítě, žádní příbuzní v České republice apod.) zřejmé, že dítě bude (muset) pobývat po dobu zajištění jeho zákonných zástupců s nimi, musí správní orgány k této skutečnosti přihlídnout. Výše zmíněné podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění (nebezpečí útěku, přiměřenost, existence alternativ), jakož i okolnosti samotného zajištění v případě, že je k němu přikročeno (jeho délka, zařízení, kde bude provedeno...) je poté třeba hodnotit právě s ohledem na skutečnost, že budou přímo dopadat i na nezletilé dítě. Správní orgán i krajský soud vzaly nezletilé dítě v potaz toliko ve vztahu k délce zajištění, která může být dle zákona o pobytu cizinců za takové situace maximálně devadesátidenní. Ostatní podmínky a okolnosti zajištění správním orgánem ani krajským soudem ve vztahu k nezletilému dítěti, fakticky přímo dotčenému tímto zajištěním, posuzovány nebyly. Zejména v obou rozhodnutích zcela absentují úvahy ve vztahu k podmínkám v ZZC, kde mělo být zajištění rodičů vykonáno, byť tak důležité, že se k nim opakovaně vyjádřil i ESLP.“
18. Z rozhodnutí o zajištění žalobců a) a e) nevyplývají žádné úvahy o tom, že by byly hodnoceny podmínky realizace zajištění ve vztahu k nezletilým osobám, a to žalobcům b) a f), které jsou žalobci a) a e) doprovázeny a lze je bezpochyby považovat za rodinné příslušníky, neboť v prvním případě se jedná o bratra a sestru a ve druhém případě o matku a syna. Z tohoto titulu byli také nezletilí ubytováni podle § 140 zákona o pobytu cizinců v zařízení pro zajištění cizinců. Ačkoliv žalobkyně b) je ve věku 17 let již samostatně procesně způsobilou a bylo by možno ji zajistit i samostatně, žalovaná tak neučinila a na žalobkyni b) je nutno hledět jako na nezletilou, respektive dítě ve smyslu Úmluvy o právech dítěte, a vztahují se na ni tedy záruky zvýšené ochrany. Bepochyby tomu tak je i

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

u žalobce f), kterému je 8 let. Ze shora uvedené právní úpravy i judikatury Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že se žalovaná při zajištění musí zabývat i situací nezletilých cizinců, kteří jsou doprovázeni zajišťovanými cizinci. V obou rozhodnutích o zajištění je však pouze zmínka o souhlasu žalobců s umístěním nezletilých do zařízení pro zajištění cizinců. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaná zatížila svá rozhodnutí ve věci zajištění žalobců a) a e) nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

19. Pro fakt, že žalovaná si nebyla vědoma specifičnosti postavení žalobců a) a e) při rozhodování o zajištění svědčí i to, že nesprávně ve svých rozhodnutích ve vztahu k době zajištění uváděla, že celková doba zajištění nesmí podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců překročit 180 dnů, ačkoliv tato celková doba je podle věty druhé § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců maximálně 90 dnů. Pro tento závěr svědčí i výpočet předpokládané doby zajištění žalovanou v napadených rozhodnutích, neboť zde uvedla, že proces ověřování totožnosti v Iráku od zaslání žádosti činí cca 60 až 90 dní, dalších cca 10 – 20 dní cestuje doklad na Ředitelství cizinecké policie. Dále žalovaná započítala i dobu nutnou k zabezpečení přepravních dokladů, která se pohybuje kolem 30 kalendářních dnů. Soud konstatuje, že i při započtení nejnižších předpokládaných dob je jejich součet 100 dní, a tedy překračuje maximální přípustnou dobu zajištění žalobců s nezletilými dětmi. Za tohoto stavu je tak zcela zřejmé, že žalovaná nesprávně aplikovala § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť uvažovala tak, že maximální doba zajištění činí 180 dnů ve smyslu věty první uvedeného ustanovení, ačkoliv ve skutečnosti měla aplikovat větu druhou uvedeného ustanovení, kde je stanovena poloviční maximální doba zajištění. Soudu tedy nezbyvá, než konstatovat, že se žalovaná ve svých rozhodnutích o zajištění žalobců a) a e) dopustila nezákonnosti podle § 78 odst. 1 s. ř. s.
20. S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud proto s poukazem na ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 1 s.ř.s. přikročil výrokem ad I) ke zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobců a) a e) pro vady řízení a nezákonnost a současně ve smyslu ustanovení § 78 odst. 4 s.ř.s. také rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení bude žalovaný dle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
21. Jiná situace panuje ohledně zajištění žalobkyň c) a d), které žádnou nezletilou osobu nedoprovází a shora uvedené vady a nezákonnost se na jejich zajištění nevztahují. Soud nepovažuje příbuzenství žalobkyň c) a d) s nezletilými [ve vztahu k žalobkyni b) jsou sestrami, ve vztahu k žalobci f) jsou tetami] za relevantní při rozhodování o jejich samostatném zajištění, neboť nezletilé žalobce nezastupují ani je nedoprovází.
22. Soud se tedy v rámci žalobních námitek musel zabývat tím, zda zde existuje reálná možnost správního vyhoštění žalobkyň c) a d).
23. Otázkou, jaké podmínky musí být splněny, aby mohl správní orgán rozhodnout o zajištění cizince, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, které je dostupné na www.nssoud.cz, v němž je uvedeno, že: „Lze tedy uzavřít, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a, jak již konstatoval první senát v citovaném rozsudku ze dne 15. 4. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publikovaném pod č. 1850/2009 Sb. NSS, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné. Taková úvaha správního orgánu tedy bude nezbytná např. v případě, kdy, jako v posuzované věci, budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, pro něž by důsledkem správního vyhoštění nebo i pouhého předání, resp. nuceného vycestování cizince mohl být nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života.“ Soud konstatuje, že závěry učiněné v citovaném rozhodnutí jsou aplikovatelné na případ žalobkyň c) a d).

24. V daném případě byla tedy žalovaná povinna zohlednit překážky vyhoštění zjevné prima facie, neboť v řízení o zajištění, ve kterém je rozhodnutí o zajištění prvním úkonem v řízení není na rozsáhlé dokazování prostor (srov. § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců).
25. Předně je nutno konstatovat, že již ve formuláři k prokázání totožnosti se žalobkyně c) a d) přihlásili k jezdiskému náboženství, není tedy pravdou, jak uvádí žalovaná ve svém vyjádření k žalobě, že by na toto tvrzení nemohla reagovat. Soud si však položil otázku, jakou roli tato skutečnost hraje v rozhodování o zajištění žalobkyň c) a d) a dospěl k závěru, že tato skutečnost nemá vliv na rozhodnutí o zajištění.
26. Žalovaná ve svých rozhodnutích vycházela ze Zprávy o bezpečnostní a politické situaci v Iráku Ministerstva vnitra, ze které mimo jiné vyplývá, že v prosinci roku 2017 se irácké vládě a kurdským jednotkám podařilo dobýt zbývající části území, včetně Mosulu, ovládané Islámským státem a byla vyhlášena porážka Islámského státu. Dle této zprávy neprobíhá v Iráku válečný ani jiný ozbrojený konflikt, některé části Iráku jsou hodnoceny jako klidné a stabilní.
27. Ve věci není sporu o tom, že žalobkyně c) a d) žádnými cestovními doklady, vízi či povolením k pobytu nejen pro Českou republiku, ale ani pro Schengenský prostor, nedisponovaly. Žalobkyně cestovaly vědomě ilegálně do SRN přes Českou republiku s tím, že SRN je jejich cílovou zemí, v níž chtějí požádat o azyl. V jiné bezpečné zemi včetně České republiky o azyl nepožádaly. Z jejich jednání i vyjádření je zřejmé, že i nadále hodlají pokračovat v cestě do SRN. K České republice nemají vazby, ani dostatečné finanční prostředky, kterými by mohly zajistit svůj pobyt na území České republiky. Lze se tedy důvodně domnívat, že by žalobkyně po propuštění ze zajištění opět (nelegálně) směřovaly na území SRN, a případnému vyhoštění by se vyhýbaly a s českými orgány nespolupracovaly. Ze správního spisu ani z vyjádření žalobkyň c) a d) nevyplývají žádné zjevné překážky, které by v okamžiku rozhodnutí o zajištění již vylučovaly realizovatelnost následného správního vyhoštění, které bude vedeno samostatně a bude v něm podrobněji zkoumána situace žalobkyň c) a d).
28. S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud uzavírá, že žaloba proti rozhodnutí o zajištění žalobkyň c) a d) není důvodná, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem II. zamítl.
29. Podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. přiznal výrokem III. úspěšným žalobcům a), b) e) a f) náhradu nákladů řízení spočívající v náhradě poštovního dle obsahu spisu, a to ve výši 54,- Kč, které je žalovaná povinna uhradit žalobcům a), b), e) a f) oprávněným společně a nerozdílně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
30. Současně podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. výrokem IV. nepřiznal soud žalobkyním c) a d) právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyly ve věci úspěšné a žalované náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 21. listopadu 2018

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)